

Cesta do krajiny

KRAJINA KOLEM NÁS

Každý z nás žije v krajině – pracujeme v ní, odpočíváme v ní, obdivujeme její rozmanitost. Ovlivňujeme ji, stejně tak ovlivňuje ona nás.

Co je to vlastně krajina? Doplň následující slova na prázdná místa v textu a dozvíš se to.

živočichy, povrchu, faktorů, podnebí, voda, nížinu, trojrozměrný, organismů

Definována je jako část zemského _____, která – spolu se společenstvy _____ (rostlinami, _____) – vytváří jednotný _____ celek (např. horstvo, _____, pouštní krajinu,...).

Charakter (vlastnosti) krajiny jsou dány vzájemným působením řady _____ (nerostné bohatství, územní reliéf, _____, _____, živé organismy a hlavně – člověk).

TYPY KRAJINY – OD PRALESA K TOVÁRNĚ

Země je dnes do značné míry ovlivněna činností člověka – je těžké setkat se s přirozenými, člověkem nedotčenými místy. To se poštěstí často jen cestovatelům a dobrodruhům, kteří se vydávají na expedice do dalekých zemí...

Právě podle zásahů člověka do krajiny rozeznáváme různé krajinné typy. Krajina neovlivněná se nazývá **přírodní** nebo **přírozená**. Vyskytuje se jen v odlehlých a málo přístupných oblastech.

Krajina, na jejímž utváření se podílel člověk, se nazývá **kulturní**. Ta se dále dělí:

- **Kultivovaná krajina** je taková, kde člověk hospodaří a zároveň žije v souladu s přírodou. Přírodní společenstva nejsou v takové krajině ohrožena.
- V krajině **narušené (degradované)** je již zásah člověka větší. Společenstva jsou v ohrožení, převládá zde intenzivní zemědělství (jsou zde velká pole, hojně se využívají hnojiva pro zlepšení produkce), najdeme zde hustou síť silnic apod.
- **Zpustošená (devastovaná)** krajina je taková, ve které probíhá těžba, nebo se hodně průmyslově využívá, je silně znečištěna.

Pozorně si prohlédni následující fotografie a **napiš, o který typ krajiny se – dle tvého názoru – jedná.**

JEDINEČNÁ MOZAIKA

Procházíme-li krajinou, prostředí kolem nás se mění. Lesy, louky, pole, rybníky se střídají s městy, silnicemi... Krajina je mozaikou různých prostředí – při pohledu z letadla na naši krajinu vidíme, že tato mozaika je opravdu neuvěřitelně pestrá... Význačným rysem krajiny je právě různorodost – na území velkém jen několik desítek metrů se nám vystřídá les, řeka i skála.

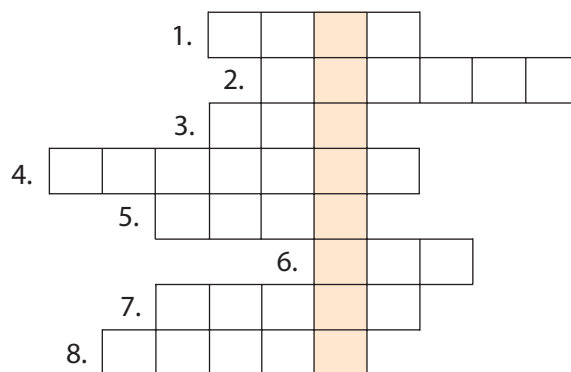
Základním typům prostředí říkáme **biotopy**. Doslova to znamená „místa pro život“. Biotopem může být např. les, řeka, louka, pastvina. Biotop se vždy váže k určitému druhu – je to jakýsi jeho „domov“ – např. biotopem ryb je rybník.

 Zkus se pustit do „biotopové“ křížovky (popis biotopů a jejich obyvatel odpovídá podmínkám ČR). Po jejím správném vyluštění tě v tajence čeká název jedné zajímavé a vzácné rostlinky, kterou najdeš na rašeliništích.

Legenda – charakteristiky biotopů:

1. Rozsáhlá krajina vyskytující se ve vyšší nadmořské výšce zahrnující celou škálu biotopů, potkat tu můžete sviště, kamzíka, z rostlin je typická kleč.
2. Mokré prostředí – od této základní vlastnosti pochází jeho název, většinou se vyskytuje v horách, kde je dostatek srážek.
3. Biotop, ve kterém jsou hlavním stavebním prvkem stromy.
4. Stanoviště vyhledávané zvěří jako úkryt, kvůli nedostatku světla zde nerostou žádné vyšší rostliny, bezobratlí živočichové jsou zde slepí.
5. Biotop s proudící vodou, pokud není znečištěný, je rájem pro ryby a další organismy.
6. Biotop se stojatou vodou, často zde potkáte mimo jiné čolky.
7. Prostor vázaný na obhospodařování půdy – udržuje se kosením (jinak by zarostlo).
8. Extrémní biotop, organismy zde žijí téměř bez půdy – mezi „kamenem a vzduchem“, líbí se tu např. mechům, lišejníkům, hnízdí zde řada druhů ptáků.

TAJENKA: _____

 Na rostlině z tajenky je zajímavý její netradiční způsob výživy. Zkus zjistit (pokud to nevíš), co je na něm zajímavého.

Nebylo, anebo bylo...?

Jak již víš, člověk do krajiny zasahuje a přeměňuje ji. Představ si však, že by zde člověk nebyl a vůbec by do krajiny nezasahoval. Co by bylo na většině našeho území?

- a) Jehličnatý les s převahou smrků
- b) Listnatý opadavý les
- c) Mokřady – rašeliniště, tůňky, řeky
- d) V nižších polohách louky, ve vyšších listnaté i jehličnaté lesy

